

การศึกษาความเป็นไปได้ในการปรับปรุงหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา*
FEASIBILITY STUDY OF THE IMPROVEMENT OF BACHELOR OF COMMUNICATION ARTS
PROGRAM IN COMMUNICATION ARTS, FACULTY OF MANAGEMENT SCIENCE,
SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

ศิริวรรณ ลักษณะวงศ์*, วณกรณ์ จักรมานนท์, จุฬารัตน์ จุลภักดี, ปฐยา เรืองเริงกุลฤทธิ, ฐานันดร ไพโรจน์

Siriwan Laksanawong*, Wanaporn Jakmanon, Jularat Junlapuk, Pathaya Ruangroengkulrit, Thanandon Pairot

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา สงขลา ประเทศไทย

Faculty of Management Science, Songkhla Rajabhat University, Songkhla, Thailand

*Corresponding author E-mail: siriwan.la@skru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม ชุมชน ท้องถิ่น และกลุ่มเป้าหมายของหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา และกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร ให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมปลายหรือเทียบเท่า ในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคใต้ เลือกโดยใช้สูตรคำนวณได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น จำนวน 400 คน 2) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ใช้บัณฑิตภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ นักศึกษาปัจจุบัน และศิษย์เก่า เลือกแบบเจาะจง จำนวน 33 คน เครื่องมือที่ใช้การวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์เชิงลึก บันทึกสนทนากลุ่ม เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้วิจัยและวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ผลการศึกษาความเป็นไปได้ ความต้องการของตลาดแรงงานฯ ต้องการบัณฑิตคุณลักษณะ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ ทางวิชาการและวิชาชีพด้านนิเทศศาสตร์ 2) ด้านทักษะ ได้แก่ ทักษะการผลิตผลงานด้านนิเทศศาสตร์รูปแบบต่าง ๆ 3) ด้านจริยธรรม ได้แก่ การมีจรรยาบรรณวิชาชีพ มีจิตอาสา จิตสาธารณะ จิตบริการ ทำงานโดยอ้างอิงที่มา ไม่คัดลอกผู้อื่น 4) ด้านบุคคล ได้แก่ ใฝ่รู้ ใฝ่รอบ บุคลิกภาพดี มีมารยาท มีสัมมาคารวะ รับผิดชอบและตรงต่อเวลา ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ได้นำคุณลักษณะ 4 ด้าน มากำหนดเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) ทั้งหมด 7 PLOs ที่ครอบคลุมความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกมิติ ได้แก่ ทักษะภาษาและการสื่อสาร การใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีในการทำงาน การประยุกต์ใช้ความรู้ด้านนิเทศศาสตร์ การปรับตัว และมีจรรยาบรรณวิชาชีพ

คำสำคัญ: การศึกษาความเป็นไปได้, การปรับปรุงหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต, ความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย, ผลลัพธ์การเรียนรู้, มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

Abstract

This research article aims to: 1) study the feasibility and needs of the labor market, society, local community, and target groups for the Bachelor of Communication Arts Program, Communication Arts Department, Rajabhat Songkhla University; and 2) define the Program Learning Outcomes (PLOs) in accordance with the Thailand Qualifications Framework for Higher Education. This study employed a mixed-methods approach. For the quantitative research, the sample group consisted of 400 high school or equivalent students in 8 southern provinces, selected using a calculation formula. For the qualitative research, key informants included 33 individuals purposively selected from government and private sector graduate employers, entrepreneurs, qualified academics, current students, and alumni. The research instruments included questionnaires, in-depth interview protocols, and focus group discussion records. Data were collected through questionnaires, in-depth interviews, and focus group discussions. Statistical methods used for data analysis included frequency, percentage, mean, and standard deviation. Descriptive analysis was used for qualitative data. The findings regarding the feasibility and needs of the labor market indicated that they desire communication arts graduates with four key characteristics: 1) Knowledge: Academic and professional knowledge in communication arts; 2) Skills: Proficiency in producing various forms of communication arts work; 3) Ethics: Professional ethics, volunteerism, public-mindedness, service orientation, citing the source, and avoiding plagiarism; and 4) Personal Qualities: Eagerness to learn, well-roundedness, good personality and manners, politeness, respectfulness, responsibility, and punctuality. The Program Learning Outcomes were defined in accordance with the Thailand Qualifications Framework for Higher Education by incorporating the four key characteristics into 7 PLOs. These PLOs comprehensively address the needs and expectations of stakeholders in all dimensions, including language and communication skills, the use of tools and technology in practice, the application of communication arts knowledge, adaptability, and the demonstration of professional ethics.

Keywords: Feasibility study, Communication Arts Program curriculum improvement, Stakeholder needs, Learning outcomes, Songkhla Rajabhat University

บทนำ

ตามที่ราชกิจจานุเบกษาได้ประกาศกฎกระทรวง เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 และประกาศกฎกระทรวง เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2565 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาในประเทศไทยตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพของการศึกษาให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมและเศรษฐกิจในยุคปัจจุบัน ที่มุ่งเน้นการพัฒนาความรู้ ทักษะ จริยธรรม และคุณลักษณะที่เหมาะสมตามความต้องการของตลาดแรงงาน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) โดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจในระยะยาว รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นอย่างเต็มที่ (คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561) นอกจากนี้ยังเน้นการสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการและพัฒนาคนรุ่นใหม่เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด และการสนับสนุนการลงทุนในเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเสริมสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ในประเทศไทย การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาตินี้จะเป็นการสร้างความมั่งคั่งและยั่งยืนให้กับประเทศไทยในอนาคต โดยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่นำมาเป็นกรอบในการยกระดับคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนากำลังคน พัฒนาชุมชน ท้องถิ่น โดยตระหนักถึงภารกิจสำคัญ 2 ด้าน คือ 1) ด้านการเป็นต้นแบบแห่งการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา และ 2) ด้านการพัฒนาท้องถิ่น จะเห็นได้ว่า แนวทางดังกล่าวนี้สามารถนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนและเป็นระบบ

ด้วยปรัชญาของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น และพันธกิจของมหาวิทยาลัยที่เน้นการผลิตบัณฑิตในท้องถิ่นเพื่อให้เป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรมและจริยธรรม มีขีดความสามารถที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนา ประเทศ สังคมองค์ความรู้จากการวิจัยเชื่อมศาสตร์สู่สากล ส่งเสริมสืบสาน อนุรักษ์ สร้างความรู้ความเข้าใจ และสร้างสรรค์ศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ เพื่อให้เกิดความสำนึก มีความภูมิใจ รักและผูกพันในท้องถิ่นและประเทศชาติ รวมทั้งการสืบสานพระบรมราโชบาย และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กองนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, 2567) สอดคล้องกับพันธกิจของคณะวิทยาการจัดการที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นส่วนหนึ่งของการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นผ่านการให้บริการวิชาการและวิชาชีพบนฐานความต้องการของชุมชน สมดังอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาและคณะวิทยาการจัดการที่มุ่งเน้นให้เป็นผู้คิดสร้างสรรค์สิ่งที่ดี มีจิตสาธารณะ (คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, 2567)

หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ด้านการสื่อสารที่ตอบสนองต่อเป้าหมายในการพัฒนาประเทศในทุกยุคสมัย สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2565 - 2570) ที่เชื่อมโยงกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะยาว 20 ปี รวมทั้งยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาในด้านอื่น ๆ ทั้งระดับภูมิภาค ระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่น รวมทั้งยุทธศาสตร์การพัฒนาของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาและคณะวิทยาการจัดการ โดยใช้การสื่อสารเป็นตัวประสานเชื่อมโยงและกระตุ้นให้เกิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์บนพื้นฐานสังคมดิจิทัลได้อย่างสมบูรณ์ตามเป้าหมายที่

รัฐบาลได้วางไว้ ดังนั้นความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรบุคคลด้านการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษา ด้านนิเทศศาสตร์ระดับอุดมศึกษาในปัจจุบันควรเน้นพัฒนาผู้เรียนด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการเชิง สร้างสรรค์ผ่านการปฏิบัติจริง สามารถใช้เทคโนโลยีสื่อสารที่ทันสมัยในยุคปัจจุบัน อาทิ เทคโนโลยีดิจิทัล ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อไปพัฒนานวัตกรรมสื่อ (Media Innovation) นำไปใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ทาง สังคมและวัฒนธรรมในปัจจุบัน ส่งเสริมการเผยแพร่วัฒนธรรม (Soft Power) ที่เป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่น ส่งเสริม วิสาหกิจและการท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่ รวมทั้งนำความรู้ไปเผยแพร่และใช้ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น (สำนักงาน นโยบายและยุทธศาสตร์การคำ, 2566) ให้เป็นนักนิเทศศาสตร์มืออาชีพที่มีศักยภาพ มีความเชี่ยวชาญในความรู้ ทักษะทางวิชาชีพ (Hard skill) และทักษะที่จำเป็นในการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Soft skill) ส่งเสริมจุดแข็งพัฒนาให้ นักศึกษาเป็นทั้งผู้ผลิตสื่อในเชิงสร้างสรรค์ผ่านช่องทางและแพลตฟอร์มได้หลากหลายรูปแบบ และก้าวสู่เป็น ผู้ประกอบการสื่อที่คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น สามารถทำงานได้หลากหลายในคนเดียว (Multitasker) ทำงาน ในลักษณะบูรณาการศาสตร์ ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย บนพื้นฐานของการเป็นนัก นิเทศศาสตร์มืออาชีพที่ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพอย่างแท้จริง (สมาคมนักข่าว นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, 2561)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว จึงสนใจในการทำวิจัย เรื่อง การศึกษาความเป็นไปได้ของ หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จึงมี ความสำคัญอย่างยิ่งเพื่อที่จะนำข้อเสนอแนะ การตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ทั้งผู้ใช้ บัณฑิต ผู้ประกอบการ ศิษย์เก่า นักศึกษาปัจจุบัน นักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายในการเข้ามาศึกษา และ ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการศึกษา อันจะไปสู่กับการออกแบบปรับปรุงหลักสูตร โดยดำเนินการปรับเปลี่ยนรายวิชา และโครงสร้างหลักสูตร ให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงอย่างเช่นในปัจจุบัน สามารถ ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและพร้อมรับมือกับความท้าทายในโลกแห่งเทคโนโลยีการสื่อสารที่ก้าวกระโดดได้อย่าง แท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม ชุมชนท้องถิ่น และกลุ่มเป้าหมาย ของ หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์
2. เพื่อกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร ให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิง คุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม ชุมชนท้องถิ่น และ กลุ่มเป้าหมาย ในการปรับปรุงหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา โดยได้ศึกษาความต้องการและความคาดหวังของ 4 กลุ่มหลัก ได้แก่ นักเรียน

มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ผู้ใช้บัณฑิตภาคีรัฐ ภาคเอกชนและผู้ประกอบการ นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ นักศึกษาปัจจุบันและศิษย์เก่า โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ดังนี้ 1) การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดสงขลา พัทลุง สตูล ตรัง นครศรีธรรมราช ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส เลือกโดยใช้สูตรคำนวณ ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น จำนวน 400 คน โดยใช้สูตรการคำนวณ 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ใช้บัณฑิตภาคีรัฐ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ นักศึกษาปัจจุบัน และศิษย์เก่า เลือกแบบเจาะจง จำนวน 33 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเชิงสำรวจ สอบถามความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา และความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษา และบัณฑิตด้านนิติศาสตร์ 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ได้ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบบันทึกในการสนทนากลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ใช้แบบสอบถามถึงความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา และความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษา และบัณฑิตด้านนิติศาสตร์ 2) การวิจัยเชิงคุณภาพใช้เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1) แบบสัมภาษณ์สำหรับการสนทนากลุ่ม ถึงความคิดเห็น ความต้องการและความคาดหวังของกลุ่มผู้ใช้บัณฑิตภาคีรัฐ ภาคเอกชนและผู้ประกอบการ นักศึกษาปัจจุบันและศิษย์เก่า เกี่ยวกับ ทักษะด้านต่าง ๆ ของนักศึกษา/บัณฑิตนิติศาสตร์ มุมมองและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรด้านต่าง ๆ 2) แบบคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยสอบถามนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิต ทักษะหรือสมรรถนะใดที่ควรพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ ต่อการพัฒนาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต

สถิติในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยการประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้ค่าสถิติการแจกแจงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วเทียบกับเกณฑ์ในลักษณะแบบวัดทัศนคติของลิเคิท์ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม ทั้งหมดมาสังเคราะห์ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แต่ละกลุ่มเพื่อกำหนดเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (Program Learning Outcomes) ที่สัมพันธ์กับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า

ผลการศึกษาความเป็นไปได้ ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม ชุมชนท้องถิ่น และกลุ่มเป้าหมายของหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ ในการปรับปรุงหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2569 ตามคุณลักษณะของนักศึกษาและบัณฑิตที่กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาต้องการทั้ง 4 ด้านอันประกอบไป

ด้วยด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านลักษณะบุคคล สามารถแยกผลการวิจัยตามกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4 กลุ่มหลักดังนี้

1. นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า แสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักศึกษาและบัณฑิตด้านนิเทศศาสตร์ ด้านความรู้ และทักษะอาชีพ ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และด้านคุณธรรมจริยธรรม (n=400)

ข้อ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักศึกษาและบัณฑิตด้านนิเทศศาสตร์	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านความรู้และทักษะอาชีพ				
1	มีความรู้วิชาการด้านนิเทศศาสตร์	3.18	0.88	ปานกลาง
2	มีความรู้วิชาชีพด้านนิเทศศาสตร์	3.23	0.85	ปานกลาง
3	มีทักษะการปฏิบัติงานแบบต่าง ๆ	3.36	0.86	ปานกลาง
4	สามารถใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เช่น ตัดต่อ, กราฟิก, 3D เป็นต้น	3.36	0.91	ปานกลาง
5	สามารถใช้เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น กล้องถ่ายรูป, ขาตั้งกล้อง, โดรน เป็นต้น	3.38	0.90	ปานกลาง
6	ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเป็น เช่น CapCut, Canva, AI, สตรีมมิง เป็นต้น	3.79	0.84	มาก
7	ใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่หลากหลาย เช่น Facebook, TikTok, Instagram, X เป็นต้น	4.10	0.88	มาก
8	มีความรู้ด้านธุรกิจ เช่น การตลาด, การบริหารจัดการ, การเป็นผู้ประกอบการ เป็นต้น	3.42	1.01	ปานกลาง
ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล				
9	มีสัมมาคารวะ/เคารพผู้อื่น	4.24	0.79	มาก
10	มีความคิดสร้างสรรค์	3.86	0.82	มาก
11	มีความรับผิดชอบ	4.09	0.78	มาก
12	สามารถปรับตัวทำงานร่วมกับผู้อื่น/หน่วยงานและชุมชน	3.99	0.85	มาก
13	กล้าแสดงออก	3.54	1.04	มาก
14	พร้อมเปิดรับสิ่งใหม่/พัฒนาตัวเอง	4.15	0.70	มาก
15	มีความเสียสละ	4.17	0.72	มาก
16	มีความขยัน อดทน	4.17	0.76	มาก
17	ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น	4.32	0.71	มาก
18	มีแนวคิดด้านบวก	4.27	0.78	มาก
19	มีจิตอาสา/จิตบริการ	4.29	0.72	มาก
20	สามารถทำงานได้หลากหลาย	174	47	มาก
ด้านคุณธรรมจริยธรรม				
21	เคารพกฎหมาย/กฎระเบียบของสังคม	4.24	0.69	มาก
22	ไม่คัดลอกงานผู้อื่น/ให้เครดิต	4.02	0.84	มาก
23	รู้เท่าทันกระแสสังคม	4.03	0.90	มาก
24	คัดกรองข้อมูลต่าง ๆ ก่อนส่งต่อให้ผู้อื่น	4.02	0.80	มาก
25	การใช้งานโปรแกรมที่ถูกลิขสิทธิ์	4.02	0.91	มาก

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นถึงผลการแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษา/บัณฑิตนิเทศศาสตร์ในระดับมาก คือ ด้านความรู้/ทักษะอาชีพ เน้นการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเป็น เช่น CapCut, Canva, AI, สตริมมิ่ง เป็นต้น และใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่หลากหลาย เช่น Facebook, TikTok, Instagram, X เป็นต้น ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ในทุกด้านโดยควรเป็นผู้มีสัมมาคารวะ/เคารพผู้อื่น มีความคิดสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบ สามารถปรับตัวทำงานร่วมกับผู้อื่น/หน่วยงานและชุมชน กล้าแสดงออก พร้อมเปิดรับสิ่งใหม่/พัฒนาตัวเอง มีความเสียสละ มีความขยัน อดทน ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มีแนวคิดด้านบวก มีจิตสาธารณะ/จิตบริการ และสามารถทำงานได้หลากหลายและ ด้านจริยธรรม ในทุกด้านโดยควรเคารพกฎหมาย/กฎระเบียบของสังคม ไม่คัดลอกงานผู้อื่น/ให้เครดิต รู้เท่าทันกระแสสังคม และคัดกรองข้อมูลต่าง ๆ ก่อนส่งต่อให้ผู้อื่น

2. ผู้ใช้บัณฑิตภาครัฐ ภาคเอกชนและผู้ประกอบการ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นผู้ใช้บัณฑิตภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการจำนวน 13 คน ได้ให้ความเห็นว่าทักษะด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาและบัณฑิตนิเทศศาสตร์ ควรจะมีคุณลักษณะที่ประกอบไปด้วย (1) ด้านความรู้ มีมุมมองด้านธุรกิจ/ผู้ประกอบการ เช่น การจดทะเบียนร้าน การประสานงานลูกค้า การทำใบเสนอราคา การทำภาษีเบื้องต้น การทำ TOR งานต่าง ๆ เน้นการทำตลาด ออนไลน์ ด้านสื่อโฆษณา มีความรู้พื้นฐานโปรแกรมคอมพิวเตอร์และ Application ต่าง ๆ ที่ทันสมัย มีความรู้พื้นฐานการถ่ายภาพนิ่ง การถ่ายวิดีโอ การรีทัชภาพ การตัดต่อพื้นฐานถึงขั้นสูง การเขียนข่าวและการเขียนชิ้นพื้นฐานในการทำงาน รวมทั้งรอบรู้ในเรื่องต่าง ๆ รอบตัวเพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการทำงาน (2) ด้านทักษะอาชีพ นั้นควรมีการสร้าง ตัวตนที่ชัดเจนให้นักศึกษาด้วยการส่งสมประสบการณ์ทำงานจริง บูรณาการทำงานร่วมกับเครือข่าย/ชุมชนท้องถิ่นใน พื้นที่ ฝึกฝนความเป็นครีเอเตอร์ คิด Content ในแนวทางที่ทันสมัย เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย การพูด การออกเสียง อักษรควบกล้ำที่ถูกต้องตามหลักการออกเสียงภาษาไทย การสร้างนวัตกรรม เทรนด์สมัยใหม่ เช่น นิเทศศาสตร์ด้านการตลาด สร้างมูลค่าให้กับองค์กร และสามารถทำงานได้ด้วยตนเองเป็นทั้งงาน Production และงานที่สร้างรายได้ (3) ด้านจริยธรรม ควรเน้นจริยธรรมการทำงาน การให้เครดิต การคัดลอกผลงาน มีจรรยาบรรณวิชาชีพในการเผยแพร่ ข่าว เน้นการให้ความสำคัญกับข่าวลือ/Fake News กรองข่าวให้แน่ใจก่อนนำเสนอ และปฏิบัติตามกฎหมายสื่อ เพื่อเป็นเกราะป้องกันในการทำงาน (4) ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ควรเป็นผู้มีสัมมาคารวะ มีมารยาท มีความรับผิดชอบ มีภาวะผู้นำ-ผู้ตามที่เหมาะสม ทำงานได้หลากหลายในคนเดียว เปิดรับสิ่งใหม่ ๆ ประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ ฝึกความกล้าแสดงออก กล้าคิด กล้าทำ มีความมั่นใจ แสวงหาความรู้ ใฝ่หาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง มีทัศนคติที่ดีในการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ ทำงานได้รอบด้านในคนเดียว เรียนรู้และรู้จักวัฒนธรรมองค์กรที่ตนเองเข้าไปมีบทบาท ไม่เห็นแก่ตัว มีทักษะในการอยู่ร่วมในสังคม มีบุคลิกภาพที่ดี มีจิตอาสา จิตสาธารณะ จิตบริการ ให้เกียรติผู้อื่น เคารพซึ่งกันและกัน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การบริหารจัดการเวลา ให้ความสำคัญกับลำดับของการทำงาน และฝึกควบคุมอารมณ์ความรู้สึกในเชิงลบในขณะทำงาน

3. นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ ในประเด็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะนักศึกษาและบัณฑิตนิเทศศาสตร์ เพื่อมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรและนำไปใช้เป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร สรุปได้ดังนี้ 1) ด้านความรู้ ควรเป็นผู้มีความเข้าใจในศาสตร์นิเทศศาสตร์ ทั้งเชิงวิชาการและวิชาชีพสามารถวิเคราะห์ผู้รับสาร สร้างสารอย่างสร้างสรรค์และถูกต้อง มีความรู้ด้านการสื่อสาร การใช้สื่อ รู้เท่าทันเทคโนโลยี ผลิตเนื้อหาผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ และควรมี

ความรู้รอบตัว โดยเฉพาะข่าวสารที่เกิดขึ้นในระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับประเทศ มีความรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย ไตร่ตรองข้อมูลก่อนเชื่อถือและเผยแพร่ต่อ และใช้อย่างถูกต้องเกิดประโยชน์แก่สังคมให้มากที่สุด และควรมีความสามารถควบคุม AI ได้ ซึ่งการนำ AI เข้ามาในรายวิชาต่าง ๆ ต้องเข้ามาในลักษณะช่วยเสริม ไม่ได้ใช้เป็นเครื่องมือหลัก แม้เทคโนโลยีจะพัฒนาไปไกลมากเพียงใด แต่บัณฑิตนิเทศศาสตร์ต้องมีทักษะและความรู้ทางนิเทศศาสตร์ที่มากกว่าเทคโนโลยี โดยจะต้องฝึกให้บัณฑิตมีความเป็นตัวเอง ซึ่งตัวตนสำคัญทั้งด้านความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหาต้องต่างจาก AI โดยมีการฝึกกระบวนการคิด และการประยุกต์ใช้ AI 2) ด้านทักษะอาชีพ มีความสามารถในการสื่อสารทั้งพูดและเขียน การสื่อสารด้วยเสียง ด้วยภาพ และด้วยสื่อสมัยใหม่ มีทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล ทั้งในระดับองค์กร ระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ เช่น การพูดในที่สาธารณะ การนำเสนอผลงานเชิงการตลาด การจัดกิจกรรมพิเศษ การสื่อสารผ่านช่องทางสื่อใหม่ ฯลฯ การผลิตสื่อที่ทันต่อสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน รู้จักการนำสื่อมาใช้ในการสร้างสรรค์สามารถสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้ สามารถบูรณาการการใช้สื่อนำเสนอสารได้ในทุกแพลตฟอร์ม ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสร้างสรรค์ผลงานตามกติกาและโจทย์ที่ได้รับมอบหมาย การคิดสร้างสรรค์ในทุกมิติ เช่น คิดสร้างสรรค์เนื้อหา การเลือกใช้สื่อ การบริหารจัดการในเชิงการตลาด การสื่อสารไปยังผู้รับสาร สร้างความแข็งแรงทางวิชาชีพ ปรับตัวโดยมีส่วนผสมของ Soft Skill ในการแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ และการทำงานร่วมกันเป็นทีม เสริมในเรื่องทักษะทาง Metaverse เพื่อให้บัณฑิตสามารถใช้ให้เกิดประโยชน์ทางวิชาชีพ 3) ด้านจริยธรรม ควรใช้หลักจริยธรรมและจรรยาบรรณสื่อในการประกอบอาชีพและในการดำเนินชีวิตประจำวัน ทั้งในฐานะที่เป็นผู้ส่งและผู้รับสาร มีการค้นคว้าข้อมูล กลั่นกรองข้อมูล ก่อนตัดสินใจ มีการใช้สื่อสมัยใหม่อย่างมีวิจารณญาณ และใช้อย่างเหมาะสม ในการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นการแชร์ การโพสต์ หรือคอมเมนต์ในสื่อออนไลน์จะต้องมีความระมัดระวังรอบด้านที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรรู้เท่าทันกฎหมายและจริยธรรมเกี่ยวกับสื่อมวลชน เทคโนโลยีดิจิทัล AI ควรใช้ให้เป็น ไม่ตกเป็นเครื่องมือของเทคโนโลยี มีการผลิตชิ้นงานโดยไม่คัดลอก ปลอมแปลงผลงานของผู้อื่น การอ้างอิงผลงานที่นำมาใช้ในการติดต่อหรือผลิตชิ้นงานสามารถนำเทคโนโลยีด้านการสื่อสารมาใช้ผลิตสื่อได้อย่างเหมาะสม ปลอดภัย และมีคุณธรรม และมีความรับผิดชอบ เคารพกฎ กติกาของสังคม และ 4) ด้านคุณลักษณะบุคคล ควรเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถสื่อสารเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคล หน่วยงาน องค์กร สามารถปรับตัว เรียนรู้ให้เข้ากับสถานการณ์และวัฒนธรรมองค์กร มีความกระตือรือร้นใฝ่รู้ มีบุคลิกภาพดี แต่งกายตามกาลเทศะ เป็นมิตรและน่าเชื่อถือ

4. นักศึกษาปัจจุบันและศิษย์เก่า จากการสนทนากลุ่มของกลุ่มของผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้ใช้หลักสูตร ซึ่งได้แก่นักศึกษาปัจจุบัน และศิษย์เก่า ในประเด็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะนักศึกษาและบัณฑิตนิเทศศาสตร์ เพื่อมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรและนำไปใช้เป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร สรุปได้ดังนี้ 1) ด้านความรู้ ควรพัฒนาฝึกฝน Application และเทคโนโลยีใหม่ สามารถใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์หลักในการทำงานด้านนิเทศศาสตร์ได้ การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ขั้นพื้นฐานและ Advance มีความรู้ความเข้าใจ ฝึกเรื่องการคิดสร้างสรรค์และการพูดนำเสนอ พัฒนาการเป็นผู้ประกอบการ เพิ่มมุมมองด้านธุรกิจการตลาด กฎหมาย และภาษี รวมทั้งควรมีความรู้ที่หลากหลายเพื่อประยุกต์ใช้กับการทำงาน 2) ด้านทักษะอาชีพ สามารถทำงานได้รอบด้าน นำความรู้ไปต่อยอด หากทำงานด้านสายข่าวควรเพิ่มเติมเรื่องความรวดเร็วในการทำงาน เน้นการลงพื้นที่ปฏิบัติจริงหลากหลายรูปแบบ การประกวดแข่งขันทำให้รู้จักศักยภาพของตนเอง เพราะจะได้เจอปัญหาใหม่ ๆ ที่ยากขึ้นและท้าทายความสามารถ มีการ

ทำงานประสานเครือข่ายรุ่นพี่และ รุ่นน้อง เน้นการใช้อุปกรณ์เครื่องมือให้ชำนาญ ฝึกปฏิบัติจริงจนรู้ความชำนาญของตนเอง และมีการทำงานบูรณาการกันระหว่างชั้นปี ทำให้เกิดการถ่ายทอดการเรียนรู้จากพี่สู่น้อง 3) ด้านจริยธรรม พยายามติดตามกฎหมายด้านสื่อเพื่อใช้ในการทำงาน รวมทั้งมีการทำงานโดยอ้างอิงแหล่งข้อมูล และ 4) ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล เป็นคนที่กล้าพูด กล้าแสดงออก อ่อนน้อม รู้จักกาลเทศะ มีความเป็นผู้นำ/ทำงานเป็นทีม กระตือรือร้น และรู้จักการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

5. นักศึกษาปัจจุบันและศิษย์เก่า จากการสนทนากลุ่มของกลุ่มของผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้ใช้หลักสูตร ซึ่งได้แก่นักศึกษาปัจจุบัน และศิษย์เก่า ในประเด็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะนักศึกษาและบัณฑิตนิเทศศาสตร์ เพื่อมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรและนำไปใช้เป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร สรุปได้ดังนี้ 1) ด้านความรู้ ควรพัฒนาฝึกฝน Application และเทคโนโลยีใหม่ สามารถใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์หลักในการทำงานด้านนิเทศศาสตร์ได้ การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ขั้นพื้นฐานและ Advance มีความรู้ความเข้าใจ ฝึกเรื่องการคิดสร้างสรรค์และการพูดนำเสนอ พัฒนาการเป็นผู้ประกอบการ เพิ่มมุมมองด้านธุรกิจการตลาด กฎหมาย และภาษี รวมทั้งควรมีความรู้ที่หลากหลายเพื่อประยุกต์ใช้กับการทำงาน 2) ด้านทักษะอาชีพ สามารถทำงานได้รอบด้าน นำความรู้ไปต่อยอด หากทำงานด้านสายข่าวควรเพิ่มเติมเรื่องความเร็วในการทำงาน เน้นการลงพื้นที่ปฏิบัติจริงหลากหลายรูปแบบ การประกวดแข่งขันทำให้รู้ศักยภาพของตนเอง เพราะจะได้เจอปัญหาใหม่ ๆ ที่ยากขึ้นและท้าทายความสามารถ มีการทำงานประสานเครือข่ายรุ่นพี่และ รุ่นน้อง เน้นการใช้อุปกรณ์เครื่องมือให้ชำนาญ ฝึกปฏิบัติจริงจนรู้ความชำนาญของตนเอง และมีการทำงานบูรณาการกันระหว่างชั้นปี ทำให้เกิดการถ่ายทอดการเรียนรู้จากพี่สู่น้อง 3) ด้านจริยธรรม มีการติดตามความก้าวหน้ากฎหมายด้านสื่อเพื่อใช้ในการทำงาน และควรทำงานโดยอ้างอิงแหล่งข้อมูลอยู่เสมอ และ 4) ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล เป็นผู้ที่กล้าพูด กล้าแสดงออก อ่อนน้อม รู้จักกาลเทศะ มีความเป็นผู้นำ ทำงานเป็นทีมได้ มีความกระตือรือร้น และรู้จักการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

ผลการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร ให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ จากการศึกษาความต้องการและความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สามารถนำมากำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร ให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2565 ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดไว้ว่า ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามคุณวุฒิแต่ละระดับ ต้องสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของหลักสูตร สถาบันอุดมศึกษา วิชาชีพ ประเทศชาติ และบริบทโลก ประกอบด้วยอย่างน้อย 4 ด้าน ได้แก่ ความรู้ ทักษะ จริยธรรม และลักษณะบุคคล สรุปเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) ได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลของการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการและความหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) เพื่อนำมาจัดทำเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)				
กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ด้านความรู้	ด้านทักษะ	ด้านจริยธรรม	ด้านลักษณะบุคคล
นักเรียนชั้นมัธยมปลายหรือเทียบเท่า	-มีความรู้ด้านเทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์ที่ทันสมัย	-ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เป็น เช่น CapCut, Canva, AI, สตรีมมิ่ง -ใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่หลากหลาย เช่น Facebook, TikTok, Instagram, X	-เคารพกฎหมาย/กฎระเบียบของสังคม -ไม่คัดลอกงานผู้อื่น/ให้เครดิต -รู้เท่าทันกระแสสังคม -คัดกรองข้อมูลก่อนส่งต่อให้ผู้อื่น -ใช้งานโปรแกรมที่ถูกลิขสิทธิ์	-มีสัมมาคารวะ/เคารพผู้อื่น -มีความรับผิดชอบ -สามารถปรับตัว -ทำงานร่วมกับผู้อื่น/หน่วยงานและชุมชน -กล้าแสดงออก -พร้อมเปิดรับสิ่งใหม่/พัฒนาตัวเอง -มีความเสียสละ -มีความขยัน อดทน -ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น -มีแนวคิดด้านบวก
ผู้ใช้บัณฑิตภาครัฐ ภาคเอกชนและผู้ประกอบการ	-ติดตามและสร้างความชำนาญเทคโนโลยีใหม่ด้านนิเทศศาสตร์	-สร้างตัวตนที่ชัดเจนด้วยการส่งเสริมประสบการณ์การทำงานจริง	-เน้นจริยธรรมการทำงาน/การให้เครดิต	-มีสัมมาคารวะ/รับผิดชอบ
ผู้ประกอบกิจการ	-การสร้าง content / เขียนข่าวเบื้องต้น -เพิ่มมุมมองด้านธุรกิจ/ผู้ประกอบการ	-ทำงานร่วมกับเครือข่าย/ชุมชนท้องถิ่น -ทำงานได้หลากหลายในคนเดียว		
นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ	-เน้นคิดสร้างสรรค์/สร้างเนื้อหาที่มีคุณค่า -ทำงานในบริบทชุมชนท้องถิ่น -บูรณาการศาสตร์ทำงาน ได้ทั้งสื่อดั้งเดิมและสื่อใหม่ “สื่อดิจิทัล”	-ทันกระแสสังคม AI, BCG, Soft Power, Media Innovation -ปฏิบัติจริง (Active Learning) -รู้ทันสื่อ/เท่าทันต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง	-มีจรรยาบรรณวิชาชีพ/ไม่คัดลอกผลงานผู้อื่น -จิตสาธารณะ/จิตบริการ	-มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี -ปรับตัวเข้ากับผู้อื่น

ตารางที่ 2 แสดงผลของการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการและความหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) เพื่อนำมาจัดทำเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) (ต่อ)

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)				
กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ด้านความรู้	ด้านทักษะ	ด้านจริยธรรม	ด้านลักษณะบุคคล
นักศึกษาปัจจุบัน	-ปรับตัวกับอุปกรณ์ที่ทันสมัย/ใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ให้เกิดประโยชน์	-สามารถสร้างเครือข่าย/connection การทำงาน	-อ้างอิงแหล่งข้อมูลทุกครั้ง	-รู้จักการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
ศิษย์เก่า	-พัฒนาฝึกฝน Application โปรแกรมคอมพิวเตอร์/เทคโนโลยีใหม่ๆ	-ทำงานรอบด้าน	-นำความรู้ไปต่อยอด	-ทำงานเป็นทีม
	-เพิ่มมุมมองธุรกิจ/การตลาด/กฎหมาย/ภาษา	-การใช้อุปกรณ์เครื่องมือให้ชำนาญมีความสำคัญ	-การ workshop จากหน่วยงานมีชื่อเสียง	-ทำงานประสานเครือข่ายรุ่นพี่/รุ่นน้อง
	-คิดสร้างสรรค์ content ใหม่ๆ	-เน้นฝึกปฏิบัติจริงจนรู้ความชำนาญของตนเอง	-การประกวดแข่งขันทำให้ได้เจอโจทย์ใหม่/ยาก ทำความสามาร	-กล้าแสดงออก/อ่อนน้อม/กาลเทศะ
	-สายข่าวเพิ่มเติมเรื่องความรวดเร็วในการทำงาน	-เน้นการลงพื้นที่ปฏิบัติจริงหลากหลายรูปแบบ	-การประกวดแข่งขันทำให้รู้ศักยภาพของตนเอง	
	-อัปเดตกฎหมายด้านสื่อเพื่อใช้ในการทำงาน			

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นถึงสรุปการแสดงความคิดเห็นและความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวน 4 กลุ่มของหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมปลายหรือเทียบเท่า ผู้ใช้บัณฑิตภาคีภาคเอกชนและผู้ประกอบการ นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ นักศึกษาปัจจุบัน และศิษย์เก่า ตามคุณลักษณะ 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านความรู้ ต้องการให้บัณฑิตมีความรู้เกี่ยวกับสื่อ การใช้อุปกรณ์ทันสมัย ความคิดสร้างสรรค์การสร้างเนื้อหาและการเป็นผู้ประกอบการ 2) ด้านทักษะ เน้นทักษะการใช้งานอุปกรณ์ เทคโนโลยี โปรแกรมคอมพิวเตอร์ แอปพลิเคชัน และสื่อสังคมออนไลน์ที่ทันสมัย การทำงานหลากหลาย การสั่งสมประสบการณ์การทำงานจริงและการลงประกวดแข่งขัน รวมทั้งสร้างและทำงานกับเครือข่ายหลากหลายรูปแบบ 3) ด้านจริยธรรม เคารพกฎหมาย/กฎ ระเบียบของสังคม มีจรรยาบรรณวิชาชีพ ไม่คัดลอกผลงานผู้อื่น อ้างอิงแหล่งข้อมูลและให้เครดิต มีการคัดกรองข้อมูล มีจิตสาธารณะและจิตบริการ และ 4) ด้านลักษณะบุคคล เป็นผู้มีความรับผิดชอบ เสียสละ อดทน กล้าแสดงออก มีสัมมาคารวะ มีมนุษยสัมพันธ์ดี เปิดรับสิ่งใหม่เพื่อพัฒนาตัวเอง พร้อมปรับตัวทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่น หน่วยงานและชุมชน และสามารถนำคุณลักษณะดังกล่าวมาสรุปเพื่อจัดทำเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) ที่เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติที่เหมาะสมกับวิชาชีพด้านนิเทศ

ศาสตร์ ของหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้แก่ ทักษะด้านภาษาและการสื่อสาร การใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน การประยุกต์ใช้ความรู้ด้านนิเทศศาสตร์ในการผลิตสื่อที่เหมาะสม การปฏิบัติงานด้านนิเทศศาสตร์ที่หลากหลาย การปรับตัวเข้ากับบุคคล สถานประกอบการ และสถานการณ์ต่าง ๆ และการเป็นผู้มีจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ จิตบริการและจิตสาธารณะ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ความเป็นไปได้ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม ชุมชนท้องถิ่น และกลุ่มเป้าหมายในการปรับปรุงหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2569 ตามคุณลักษณะของนักศึกษาและบัณฑิตที่กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีความต้องการ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านลักษณะบุคคลที่ได้มานั้น นอกจากจะสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้ง 4 กลุ่มของหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตในระดับพื้นที่และท้องถิ่นแล้ว คุณลักษณะดังกล่าวยังแต่ยังมีความทันสมัยเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมทั้งในระดับชาติและระดับสถาบันอีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 3 (พ.ศ.2566 - 2570) ดังหมุดหมายที่ 12 ที่มุ่งพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงมุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต และยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันและด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี จากยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 (คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561) อีกทั้งยังสอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐในปัจจุบันที่ต้องการมุ่งเน้นการเผยแพร่วัฒนธรรมในระดับชาติโดยการพัฒนาซอฟท์พาวเวอร์ (Soft Power) เพื่อช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมไทย ใช้การสื่อสารในทุกมิติเพื่อให้ทุนทางวัฒนธรรมไทยเป็นคอนเทนต์ในระดับโลก รวมทั้งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาและคณะวิทยาการจัดการที่ต้องการอนุรักษ์ สืบสาน ส่งเสริม สร้างสรรค์ เผยแพร่และทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น นั้นแสดงให้เห็นถึงการที่ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตที่ต้องการให้พัฒนาคุณลักษณะนักศึกษาและบัณฑิตในด้านต่าง ๆ ที่ได้จากผลการวิจัยไม่ว่าจะเป็นการเน้นส่งเสริมการผลิตผลงานด้านนิเทศศาสตร์โดยการปฏิบัติจริงให้ทันกระแสความต้องการสังคมในทุก ๆ ด้าน การให้ความสำคัญกับความรู้และทักษะด้านภาษาและเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัย การเป็นผู้ประกอบการนิเทศศาสตร์ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และการปรับตัวในการทำงานในการทำงานในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำงานร่วมกับชุมชนท้องถิ่น ก็ยิ่งช่วยส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาและบัณฑิตของหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตให้มุ่งไปสู่จุดมุ่งหมายที่จะสามารถพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการสื่อสารให้สามารถแข่งขันในระดับชาติและชุมชนท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับอมรรัตน์ เรืองสกุล และคณะ ได้กล่าวว่าความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับนักศึกษาและบัณฑิตนิเทศศาสตร์คือ “กลุ่มความรู้ชุดใหม่” ทั้งภาษา การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจและการตลาด ด้านการจัดการข้อมูลและเทคโนโลยีการสื่อสาร รวมทั้งการเป็นผู้ที่มีความสามารถในการปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่อยู่เสมอ (อมรรัตน์ เรืองสกุล และคณะ, 2562) และสอดคล้องกับอวยพร พานิชและคณะ ซึ่งศึกษาความคาดหวังของสถานประกอบการเห็นว่า ความรู้ที่

จำเป็นที่บัณฑิตควรมีมากที่สุด คือ การวิเคราะห์ผู้รับสาร คุณสมบัติส่วนบุคคลที่จำเป็นสำหรับผู้สำเร็จการศึกษา มากที่สุด คือ ความพยายามแก้ปัญหา และวิชาที่ควรเพิ่มมากที่สุด คือ วิชาการสื่อสารในสื่อใหม่ ซึ่งโดยภาพรวม แล้วแสดงให้เห็นว่าความต้องการและความคาดหวังของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียและสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม ที่เปลี่ยนแปลงไป (อวยพร พานิช และคณะ, 2564) ดังนั้นการศึกษาด้านนิเทศศาสตร์ในปัจจุบัน จึงเป็นทักษะการใช้สื่อในโลกดิจิทัล และทักษะการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ตามที่กอบกิจ ประดิษฐ์ผลพานิช ได้กล่าวไว้ว่า งานด้านนิเทศศาสตร์จึงมาถึงจุดเปลี่ยนครั้งที่สำคัญอีกครั้งในโลกปัจจุบันและอนาคต ยุคนี้จึงไม่ได้ทำงานด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ แต่ทำงานได้หลายทักษะ เหมาะสมกับการทำงานในสื่อยุคหลอมรวม (Convergence) และข้ามสื่อ (Transmedia) ในปัจจุบัน (กอบกิจ ประดิษฐ์ผลพานิช, 2561)

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร ที่เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ จากความต้องการและความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้ง 4 กลุ่ม ทำให้ได้คุณลักษณะนักศึกษาและบัณฑิตนิเทศศาสตร์ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ที่กำหนดไว้ 4 ด้าน สรุปเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) สามารถนำมากำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร ให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2565 สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่กำหนดไว้ว่า ผลลัพธ์การเรียนรู้ซึ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ตามคุณวุฒิแต่ละระดับ ต้องสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของหลักสูตร สถาบันอุดมศึกษา วิชาชีพ ประเทศชาติ และบริบทโลก ประกอบด้วยอย่างน้อย 4 ด้าน ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) จริยธรรม (Ethics) และ ลักษณะบุคคล (Character) (ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา, 2565) ซึ่งจากผลการวิจัยได้สรุปผลลัพธ์การเรียนรู้จากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้ง 4 กลุ่มได้ดังนี้ ผู้วิจัยจึงนำมาวิเคราะห์เพื่อสรุปแยกเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs) ทั้ง 4 ด้าน นำมาจัดทำเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรของหลักสูตรนิเทศศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (PLOs) ได้ดังนี้

PLO1 ใช้ทักษะด้านภาษาและการสื่อสารที่เหมาะสมกับวิชาชีพนิเทศศาสตร์ได้อย่างถูกต้อง

PLO2 ใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีด้านนิเทศศาสตร์ในการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับบริบทชุมชนท้องถิ่น

PLO3 ประยุกต์ใช้ความรู้ด้านนิเทศศาสตร์เพื่อผลิตสื่อสู่สาธารณะให้เห็นผลงานในเชิงประจักษ์

PLO4 ปฏิบัติตนด้วยลักษณะที่แสดงออกถึงการมีจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ จิตบริการและจิตสาธารณะด้านนิเทศศาสตร์ต่อมหาวิทยาลัยและท้องถิ่น

PLO5 ปฏิบัติงานด้านนิเทศศาสตร์ได้อย่างหลากหลายปรับตัวให้เข้ากับบุคคลและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป และแสดงออกถึงความเข้าใจการเป็นผู้ประกอบการ

PLO6 ปฏิบัติงานด้านนิเทศศาสตร์ในสถานประกอบการได้สำเร็จลุล่วงตามที่ได้รับมอบหมาย

ดังนั้น การปรับปรุงหลักสูตรนอกจากจะต้องสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2565 และการออกแบบหลักสูตรตามมาตรฐานแนวทาบ Outcome-Based Education (OBE) ซึ่งกำหนดโดยมหาวิทยาลัยแล้ว จะต้องคำนึงถึงลักษณะแนวโน้มและทิศทางนิเทศศาสตร์ในอนาคต ซึ่งจากการให้สัมภาษณ์เชิงลึกของนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ใช้บัณฑิตซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักก็ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพิ่มเติมในการปรับปรุงหลักสูตร เช่น เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ AI, การใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีการสื่อสารที่

ทันสมัย เช่น สตรีมมิ่ง การผลิตคอนเทนต์ในสื่อสังคมออนไลน์และแพลตฟอร์มต่าง ๆ รวมทั้งการปรับประยุกต์เรื่องหลัก ๆ ด้านนิเทศศาสตร์ให้สอดคล้องกับแนวคิดของ บรรยงค์ สุวรรณผ่องที่กล่าวถึงสังคมสมัยใหม่อีกด้วย อาทิ จรรยาบรรณวิชาชีพ การทำงานด้านข่าวในมุมมองต่าง ๆ รวมทั้งมีคุณลักษณะส่วนบุคคลในการปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัย ปรับให้เข้าเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป และสามารถทำงานได้ทุกอย่างในตัวเอง รวมทั้งจะต้องมองถึงตลาดมองถึงสภาพและโอกาสการว่างจ้างบัณฑิตนิเทศศาสตร์ของท้องถิ่นในปัจจุบันและอนาคต จำนวนสถาบันการศึกษาที่มีหลักสูตรนิเทศศาสตร์ในท้องถิ่นเดียวกันและจังหวัดใกล้เคียงและตลอดจนสาขาวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนอีกด้วย (บรรยงค์ สุวรรณผ่อง, 2558)

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้ สรุปได้ว่า ความเป็นไปได้ในการปรับปรุงหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา นอกจากจะได้ผลการศึกษาถึงคุณลักษณะของนักศึกษาและบัณฑิตนิเทศศาสตร์มีความต้องการ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้ง 4 กลุ่มซึ่งประกอบด้วย นักเรียนนักศึกษาชั้นมัธยมปลาย ผู้ใช้บัณฑิตภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการ นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ นักศึกษาปัจจุบันและศิษย์เก่าแล้ว เหตุผลที่สนใจเรียนนิเทศศาสตร์มาจากคำแนะนำของรุ่นพี่และคนที่รู้จัก (31.95%) อาชีพด้านนิเทศศาสตร์ที่กลุ่มเป้าหมายสนใจอยากเป็นมากที่สุด คือ ช่างภาพนิ่งและวิดีโอ (14.24%) และ Influencer (10.34%) ซึ่งตรงกับแนวโน้มการศึกษาด้านนิเทศศาสตร์ที่ได้สอบถามจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักอีก 3 กลุ่มที่มองว่าความรู้ ทักษะ และอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสื่อออนไลน์และเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยเป็นสิ่งตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน และผู้ที่ต้องการศึกษาซึ่งเป็นคนใน Generation ใหม่ แสดงให้เห็นถึงการที่ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตที่ต้องการให้พัฒนาคุณลักษณะนักศึกษาและบัณฑิตในด้านต่าง ๆ ก็ยิ่งช่วยส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาและบัณฑิตของหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตให้มุ่งไปสู่จุดมุ่งหมายที่จะสามารถพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการสื่อสารให้สามารถแข่งขันในระดับชาติและชุมชนท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืนต่อไป สำหรับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรที่เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ จากความต้องการและความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้ง 4 กลุ่ม ทำให้ได้คุณลักษณะนักศึกษาและบัณฑิตนิเทศศาสตร์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ที่กำหนดไว้ 4 ด้าน สรุปเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) สามารถนำมากำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร ให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2565 ซึ่งผลลัพธ์การเรียนรู้จากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้ง 4 กลุ่ม และสรุปแยกเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs) ทั้ง 4 ด้าน นำมาจัดทำเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรของหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (PLOs) จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) ควรคำนึงลักษณะแนวโน้มและทิศทางนิเทศศาสตร์ในอนาคต 2) ควรปรับปรุงหลักสูตรเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ AI, การใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัย เช่น สตรีมมิ่ง การผลิตคอนเทนต์ในสื่อสังคมออนไลน์และแพลตฟอร์มต่าง ๆ รวมทั้งการปรับประยุกต์เรื่องหลัก ๆ ด้านนิเทศศาสตร์ ซึ่งเป็นแนวทางให้นำผลการวิจัยนี้ไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต โดยนำความคิดเห็น ความต้องการ

และคุณลักษณะบัณฑิตด้านต่าง ๆ ที่ได้มาไปปรับใช้ในการทำหลักสูตร อาทิ การเปิดสอนในรายวิชาต่าง ๆ ที่ทันสมัย มีความแตกต่างจากสถาบันอื่นๆ ที่สอนในสาขาวิชาเดียวกันในพื้นที่ใกล้เคียง เช่น รายวิชาที่เกี่ยวกับการผลิตสื่อด้วยเทคนิคสตรีมมิ่ง การผลิตสื่อเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) หรือการเล่าเรื่องและผลิตเนื้อหาข้ามสื่อ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กองนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. (2567). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (ฉบับปรับปรุงระยะครึ่งแผน) และฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568. เรียกใช้เมื่อ 25 กรกฎาคม 2567 จาก https://www.skru.ac.th/th/assets/media/strategy/strategy_68_70_1.pdf
- กอบกิจ ประดิษฐ์ผลพานิช. (2561). การศึกษาด้านนิเทศศาสตร์ในปัจจุบัน แขนกลางของเรื่องเป็นทักษะการใช้สื่อในโลกดิจิทัล. เรียกใช้เมื่อ 25 กรกฎาคม 2567 จาก <https://commarts.dpu.ac.th/news/120/>
- คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580. เรียกใช้เมื่อ 25 กรกฎาคม 2567 จาก https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct2018.pdf
- คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. (2567). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะวิทยาการจัดการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566 (ฉบับปรับปรุงระยะครึ่งแผน) และฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. เรียกใช้เมื่อ 25 กรกฎาคม 2567 จาก <https://mgt.skru.ac.th/admin/file/202409022252231332.pdf>
- บรรยงค์ สุวรรณผ่อง. (2558). เอกสารประกอบการประชุมเครือข่ายนักวิชาการและวิชาชีพสื่อมวลชน ประจำปี 2558 ยุทธศาสตร์เพื่ออนาคต วารสารศาสตร์ ครั้งที่ 9 ปฏิวัติคนข่าว: ทิศทางการพัฒนาบุคลากรสื่อ 3-4 เมษายน 2558 มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. เรียกใช้เมื่อ 25 กรกฎาคม 2567 จาก <https://www.presscouncil.or.th/wp-content/uploads/2015/04/58040กรอบการพัฒนาหลักสูตรนิเทศศาสตร์docx.pdf>
- ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา. (2565). เกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 139 ตอนพิเศษ 212 ง หน้า 35-36 (9 กันยายน 2565).
- สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย. (2561). มหาลัยฯ เอกชน กับการปรับตัวไม่ให้คณะนิเทศฯ-สื่อสารมวลชนถูกเทคเจียบ ห้องเรียนร้าง. เรียกใช้เมื่อ 25 กรกฎาคม 2567 จาก <https://tja.or.th/view/booklet/13483>
- สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า. (2566). การพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานราก. เรียกใช้เมื่อ 25 กรกฎาคม 2567 จาก <https://uploads.tpso.go.th/การพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน.pdf>

- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). ราชกิจจาฯ เผยแพร่ประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570). เรียกใช้เมื่อ 25 กรกฎาคม 2567 จาก <https://pa.bru.ac.th>
- อมรรัตน์ เรืองสกุล และคณะ. (2562). แนวโน้มการพัฒนาหลักสูตรนิเทศศาสตร์เพื่อเข้าสู่ตลาดงานทางการสื่อสารในประเทศไทย. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, 15(3), 205-217.
- อวยพร พานิช และคณะ. (2564). ทิศทางวิชาชีพ แนวโน้ม ความคาดหวังในการศึกษาต่อหลักสูตรการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ในยุคโลกพลิกผัน (Disruption Era). คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยชัยพฤกษ์, 4(2), 103-114.